

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de ärg.

Den 5 Juli 1903.

N:o 40

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Karl Gustaf Bergensträhle* (med 1 porträtt). *Från Svensk-Danska studentmötet* (med 3 illustrationer). *Franska äreminnen* (med 8 illustrationer). *Det allmänna svenska folkskolläraremötet* (med 10 illustrationer). *Vyer från den första resan med Lapplandsexpressen* (med 21 illustrationer). *Under Armeiermassakerns dagar*. För HVAR 8 DAG af Mustafa. *Velocipedtävlan Mälaren rundt 27-28 juni* (med 1 illustration). *Senaste bilder från Serbien* (med 2 illustrationer). *Björnstjerne-Björnson-snapshots* (med 7 illustrationer). *Veckans porträttgalleri* (med 25 portr.). *En frigtöen*. För HVAR 8 DAG af Eric Blacagi.

RONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1903

Foto. Nilson, Helsingborg.

Klisché: Bengt Sjöveersparre.

GENERALMAJOR KARL GUSTAF BERGENSTRÄHLE.

KARL GUSTAF BERGENSTRÄHLE.

Bland de personer, som göra les honneurs vid sommarens Helsingborgsutställning, intager ordföranden i kommittén för konstafdelningen, generalmajoren KARL GUSTAF BERGENSTRÄHLE en plats i allra främsta ledet. Den vackra och idoga Sunds-staden äger många skarpa och uppfinningsrika affärshufvud samt mycken energi, men under det i ett och annat amerikanska lif, som där rört sig under de senare årens hastiga uppblomstring, har den högre kulturen icke sällan fått sitta emellan. Man kan ju icke heller hinna med allt! Den person, hvori Helsingborgs estetiska intressen varit, så att säga, förkroppsligade är generalmajor Bergensträhle, och det är med all rätt, som han fått träda i spetsen för förberedelserna till utställningens konstafdelning.

Man får dock icke tro, att han är enbart eller ens i främsta rummet estet: skicklig militär, var det yttre omständigheter, i samband med en på sin tid mycket omdebatterad tilldragelse i Helsingborg, hvilka påkallade generalmajor Bergensträhles auktoritet, och då denne icke kunde tillvinna sin sak rättvisa, föredrog den dugande mannen att lämna en bana där han var erkänt framstående. Och genom detta steg visade generalmajor Bergensträhle prof på en manlig karaktärsfasthet.

Född den 18 mars 1841 i Kristianstad och student i Uppsala 1858, blef B. 1860 underlöjtnant vid Skånska husarregementet samt 1866 löjtnant i armén

och t. f. generalstabsofficer. Han avancerade sedermera 1871 till löjtnant i regementet, 1873 till stabsadjutant och kapten vid generalstaben, 1881 till rytmästare i regementet samt följande år till öfveradjutant och major vid generalstaben. I december samma år blef B. öfverstelöjtnant och förste major vid Skånska husarregementet för att 1884 utnännas till öfverste och chef för samma regemente. Han blef 1896 generalmajor i armén och var 1896—98 t. f. inspektör för kavalleriet. Den 3 mars 1898 erhöi han afsked med tillstånd att kvarstå som generalmajor i generalitetets reserv.

Den fina bildning, som utmärker generalmajor Bergensträhle, har satt sin prägel på hela hans väsen. Han är demokrat i den meningen, att han fullt ut erkänner människovärdet, och det är med verkligt intresse som han till exempel deltagit i ordnandet af arbetareföreläsningarne i Helsingborg. Musiken är den konst, som den älskvärde mannen mest älskar, och Helsingborgs musiksällskap har honom att tacka för mycket. Talangfull kompositör, kan det hända, att man får höra generalmajor Bergensträhle yttra: »Jag har försummat min kallelse! Jag borde ha blifvit kapellmästare!» Det är ett godt skämt, men det ligger dock en god portion sanning häri.

O. R.

FRÅN SVENSK-DANSKA STUDENTMÖTET.

Vi hade i senaste numret en grupp från studentmötet, och lämna här några ögonblicksbilder från de, för de deltagande på båda sidor Sundet, säkerligen minnesrika mötesdagarna. Öfverst synes ångaren med de danska gästerna anlända till Helsingborg, hälsade af Lundastudenterna. Bilden nederst till vänster visar tåget af svenska och danska studenter genom

Helsingör på väg till Marienlyst. Den tredje bilden togs vid affärden till Helsingör. Lundastudenternas sånganförare riktar, med stafven i hand o. följd af såväl svenska som danska stämmor, sin uppmaning »Sätt maskinen i gång, herr kapten».

SVENSKA OCH DANSKA STUDENTER I HELSINGBORG OCH HELSINGÖR.

Klické: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Skånska—Öbg

FRANSKA ÄREMINNEN: VICTOR HUGO. — EMILE ZOLA.

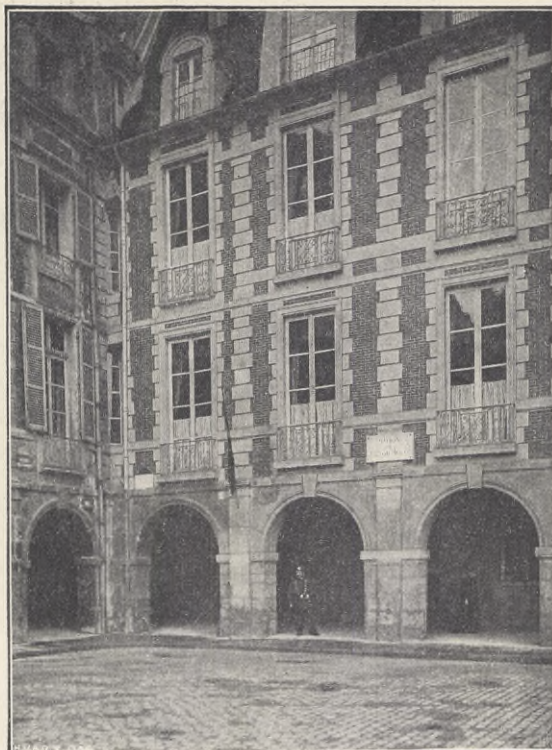
»MAISON VICTOR HUGO».

För några år sedan skänkte mr Paul Meurice åt staden Paris sina samlingar på det att Frankrike skulle äga ett Victor Hugo-museum liksom England har sitt Shakespeare- och Tyskland sitt Goethe-museum.

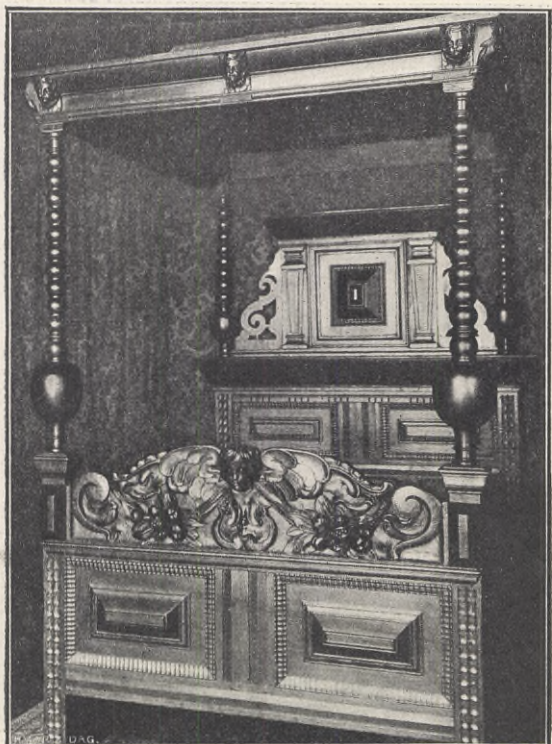
Myndigheterna tackade och förberedande åtgärder vidtoges. Planen att begagna det hus vid Avenue Victor Hugo, i hvilket den store skaldens lif utlocknade, måste af olika, praktiska skäl öfvergifvas, och i dess ställe valdes det hus vid place des Vosges, i hvilket Victor Hugo bodde åren 1833—1848. Framför detta hus afhölls jämväl hundraårsfesten af skaldens födelse, sistlidne år.

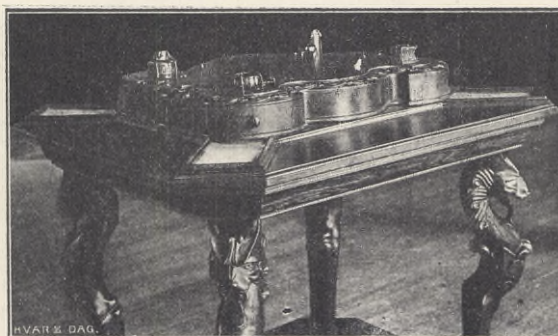
Kliché: Benot Silfverparre.
VICTOR HUGO'S DÖDSMASK af Dalou.

Kliché: Benot Silfverparre.
VICTOR HUGOS' HUS, Place des Vosges.

Kliché: Benot Silfverparre.
DEN SÅNG, I HVILKEN VICTOR HUGO DOG.

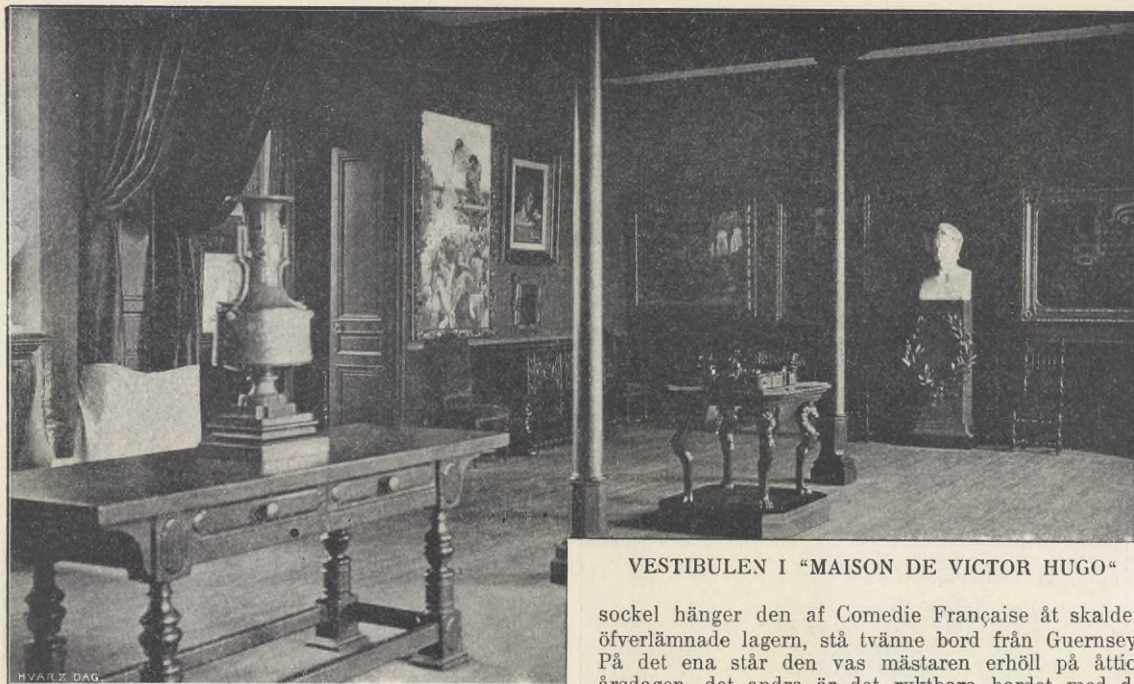

Kliché: Benot Silfverparre.
DET RYKTBARA BORDET MED DE FYRA BLÄCKHORNEN.

Victor Hugo's hus, i hörnet af place des Vosges, är af samma utseende som öfriga byggnader i grannskapet; det enda som särskiljer denna från de andra är en inmurad marmortafel: »Maison de Victor Hugo.»

Genom den öppna inkörsporten kan man i vestibulen se en förträfflig byst af mästaren. Till vänster är en stentrappa som går genom husets tre våningar; på den första afsatsen är en dekoration i grönt gallerverk afsedd att ständigt hålla friska blommor och växter, för hvilket ändamål mr Meurice afsatt ett särskildt litet kapital. Väggarne i trapphuset äro täckta med teckningar som illustrera mästarens arbeten, karikatyrer af Victor Hugo och hans gärning, affischer etc.

I vestibulen mötes ögat först af teckningar af Chifflard, samt vidare, i en stor sal, prydd med vägg-

VESTIBULEN I "MAISON DE VICTOR HUGO"

sockel hänger den af Comedie Française åt skalden öfverlämnade lagern, stå tvänne bord från Guernsey. På det ena står den vas mästaren erhöill på åttiöårsdagen, det andra är det ryktbara bordet med de fyra bläckhornen. Detta senare har sin egen historia.

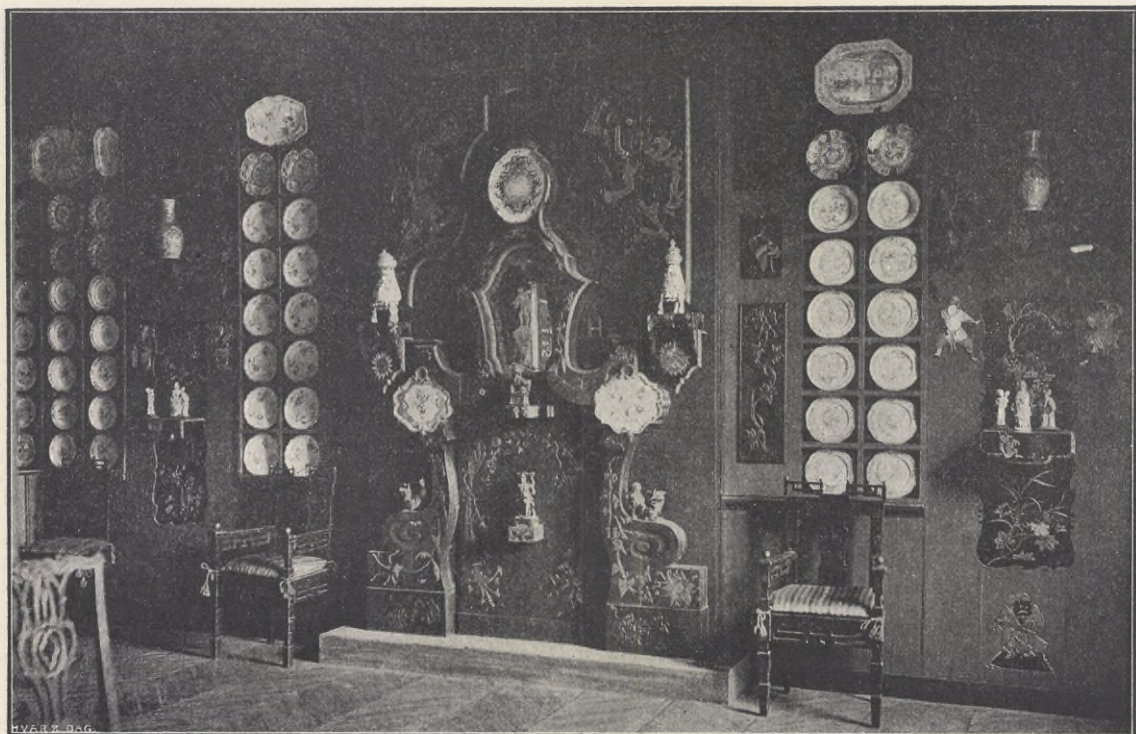
När Victor Hugo var i landsflykt blef han en gång anmodad om att skänka ett föremål till tombolan å en välgörenhetsbazar. Han ville då skänka ett bord med 4 bläckhorn, som tillhört skriftställare jämte en autograf från hvar och en. Han ledde till-

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

bonader och broderier, af Victor Hugo-byster af David d'Angers, Rodin, Lepage samt Victor Hugo's döds-mask tagen å dödsbädden af Dalou, Victor Hugo's porträtt af Bonnat samt ett flertal andra konstverk.

I salens midt, framför d'Angers byst, på hvars

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

MAISON DE VICTOR HUGO: Spisel, komponerad af Victor Hugo.

verkningen af bordet, som i hvarje hörn fick ett bläckhorn och panna som tillhört George Sand, Alexander Dumas, Lamartine och Victor Hugo. Man öfvertalade emellertid skalden att icke så bortgifva en sak af denna betydelse, då den ju kunde råka i ovärdiga händer — han behöll bordet och skänkte i stället tusen francs till tombolan.

I samma våning är biblioteket inredt, i hvilket finnas alla vackra och sällsynta upplagor af Victor Hugo's verk. Väggarna i detta rum äro prydda med skaldens porträtt.

Andra våningen innehåller den lägenhet Victor Hugo upptog 1833 och 1848.

Antichambren är prydd med möbler han själf tillverkat under landsförvisningens dagar. Stora sa-

longen är helt fylld af teckningar af Victor Hugo. Härifrån inkommer man i ett annat rum, en kinesisk salong komponerad af Victor Hugo. Från detta rum inkommer man i ett som här blifvit i detalj kopieradt efter skaldens dödsrum. Där står den stora sängen, byrån i hvilken han förvarade manuskript, arbetsbordet, samt på spiseln det ur som visade den store mästarens sista timme.

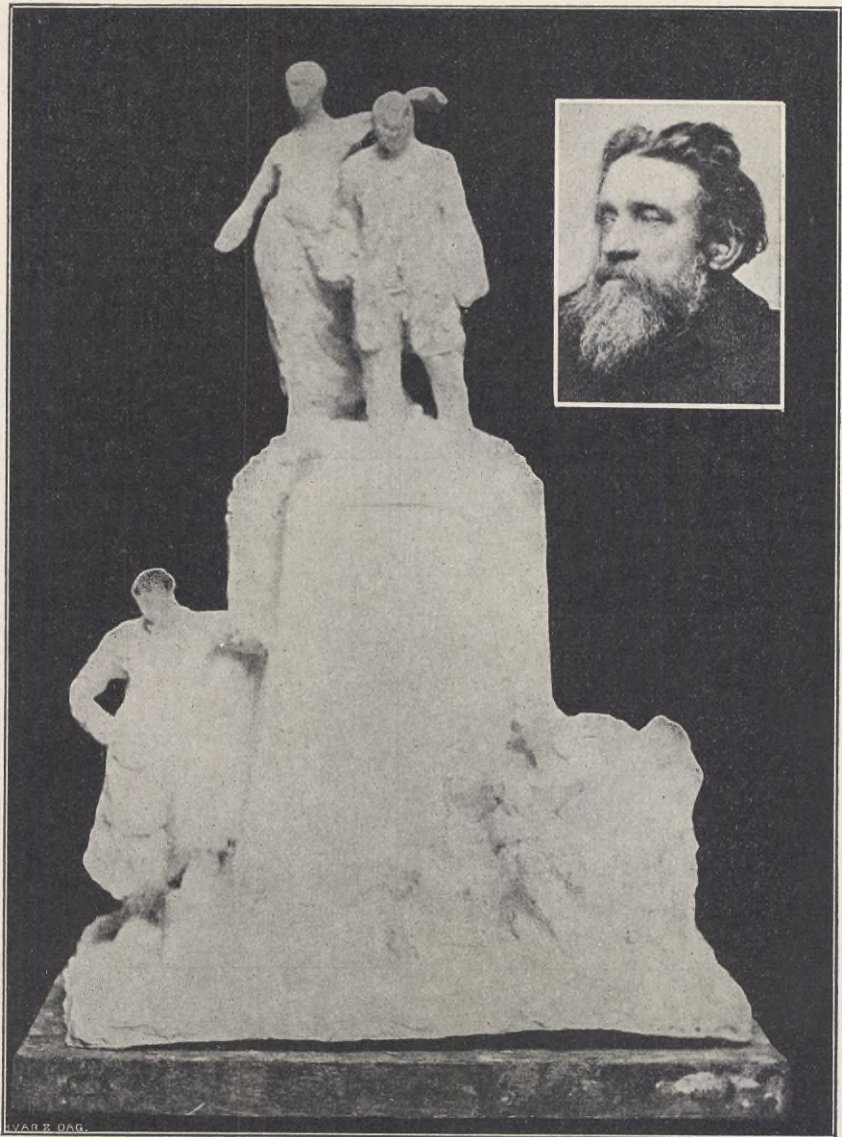
I öfversta våningen äro inrymda porträtt af familjen m. m. De angränsande rummen innehålla en hel samling af olikartade föremål, som bära skaldens bild. Där finnas byster, stora och små, i brons, zink, lera och gips, medaljer, band, visor m. m., allt sådant hvarmed gatan velat hedra honom, sådant som visar hans ofantliga popularitet.

MONUMENTET ÖFVER EMILE ZOLA.

Snart efter Emil Zola's död tog »Föreningen för mänskliga rättigheter» i Paris initiativet till en minnesstod åt den store skriftställaren och fosterlandsvännen. En komité föreslog trenne bildhuggare, men Madame Zola valde själf Constantin Meunier, den ryktbare skulptören. Denne åtog sig uppdraget med villkor att få samarbeta med Alexandre Charpentier. Den skizz till monumentet dessa konstnärer uppgjort har nu varit utställd och som naturligt är tillvunnit sig en ofantlig beundran.

Det mäktiga, men likväl graciösa verket visar vid foten af sockeln en mor med ett spädt och ett något äldre barn; ett stycke från dem står en arbetare, af den kraftiga typ Meunier skapat. På sockeln synes Zola, liksom vandrande framåt, följd af en kvinnlig figur, Sanningen.

Säkerligen skall detta konstverk väcka en utomordentlig uppmärksamhet öfver hela den civiliserade världen, dels tillfölje dess halt och dels på grund af de känslor som följt Zola under hans lifsgärning.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

SKIZZ TILL DET BLIFVANDE ZOLA-MONUMENTET AF MEUNIER OCH CHARPENTIER. I HÖRNEN MEUNIER'S PORTRÄTT.

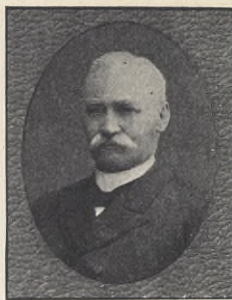
DET ALLMÄNNA SVENSKA FOLKSKOLLÄRAREMÖTET.

HJALMAR BERG.
Slöjdinspektör.

ALEXANDER JONSSON.

C. G. BERGMAN.
Folkskoleinspektör.

CARL LAURIN.

MARIA ASPMAN.

Den 1 juli öppnades i Stockholm ett allmänt svenskt folkskolläraremöte. Sedan år 1898 i Norrköping, har intet dylikt möte ägt rum. Då uppgick antalet deltagare till öfver 1,000 och nu till omkring det dubbla antalet.

Mötet öppnades med gudstjänst i Blasieholmskyrkan, hvarvid ärkebiskopen predikade. Till mötets ordförande valdes folkskoleinspektören d:r C. BERGMAN, hvilkens bild vi här ha nöjet visa. D:r Bergman har ju stort anseende som en framstående förmåga på sitt område och har för öfrigt gjort sig känd genom sitt intresse för kommunala och politiska angelägenheter.

Åtskilliga intressanta föredrag höllos under mötets gång, af så väl skolmän som läkare, och lifliga diskussioner ägde rum. Bland föredragen märktes särskildt ett af en utomstående, nämligen skriftställaren Carl G. Laurin, hvilken talade om »konsten och skolan».

Hr L. som är anställd i firman P. A. Norstedt & Söner i Stockholm, har, som bekant, ifrigt verkat för, att konsten skall få inbegrip i skolorna och varit en drifvande kraft i den förening, genom hvilken flera af Stockholms skolor erhållit en konstnärlig utsmyckning. Han har dessutom utgifvit en förträfflig konsthistoria och varit mycket verksam

som föreläsare. Vi gifva här en bild af den unge begåfvade och energiske mannen, hvilken kan sägas vara en sann folkuppfostrare. Fröken Maria Aspmann, hvilkens bild vi äfven äro i tillfälle återgifva, inledde diskussionen om sammanhanget mellan naturkunnighetsundervisningen och det praktiska lifvet.

Mötet omfattade äfven flera konserter och fester, och vi hoppas att i ett kommande nummer kunna gifva några bilder häraf. I samband med mötet hade af Stockholms folkskolor i Fria konsternas akademi ordnats en skolutställning, där man kunnat se prof på flickornas sömnad, en serie modeller för teckningsundervisningen, åtskillig materiel för nykterhetsundervisningen — denna afdelning var anordnad af professor Wallis, under det att slöjdinspektören Hj. Berg ordnat det mesta öfriga — en lekexposition, visande materiel för hvarjehanda lekar m. m., en utställning, anordnad af hr Laurin, rörande konsten i skolan, ett mönsterskolkök, skolmateriel, läroböcker o. s. v.

HVAR 8 DAG lämnar här så väl en bild från skolutställningen som en från den byrå, som förberedt allt för mötet. Byrån har till föreståndare haft hr Carl Lidman, och mötesbestyrelsens sekreterare har varit riksdagsmannen Fridtjuv Berg.

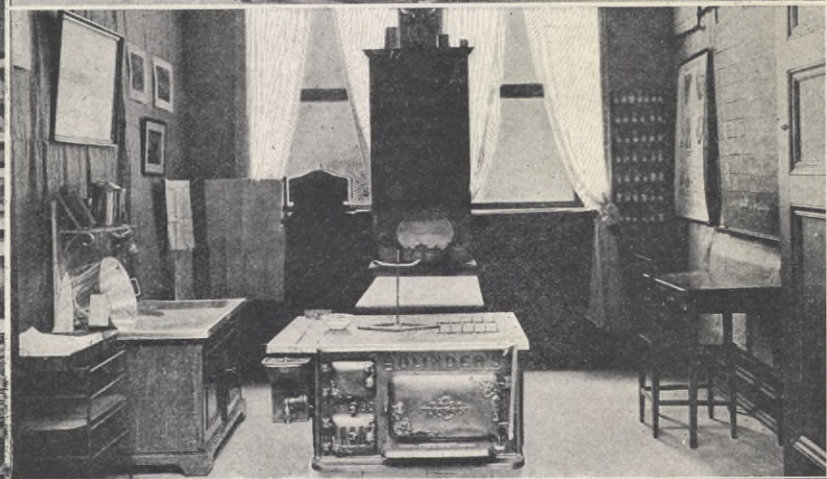

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre, Sthlm—Öbg

FOLKSKOLLÄRAREMÖTETS BYRÅ.

Vi namnteckna, från vänster räknadt, sittande: Carl Lidman, Byråföreståndare, Lars Huldth, Amanda Danielsson, J. J. Dalstrom, Inkvarteringskomitens ordförande, Fdith Henricson, Inkvarteringsbyråns föreståndarinna, Anders Branzell, samt stående: J. P. Lindén, Hj. Ericsson, Otto Carlsson, A. R. Hallström, Augusta Hellberg, Hilma Pettersson.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM

Klubb: Kem. A.-B. Benzt Stiftensparre Sthlm—Gly

UTSTÄLLNINGEN VID ALLMÄNNA FOLKSKOLLÄRAREMÖTET I STOCKHOLM:

SVENSK LÄRARTIDNINGIS UTSTÄLLNING.
SVANSTRÖM & C:os UTSTÄLLNING AF SKOLMATERIAL.

STOCKHOLMS FOLKSKOLORS UTSTÄLLNINGAR:
AFDELNING FÖR KVINNLIG SLÖJD — SKOLKÖK.

UNDER ARMENIERMASSAKERNS DAGAR.

För HVAR 8 DAG af MUSTAFA.

(Forts.)

Än en gång intåga vi i Haleb, än en gång afleveras jag i sarai, där nu en ny pascha residerade under det kommandanten flyttat upp till citadellet. Denne pascha, som nu satt i sarai, hade kommit från Constantinopel och hette Zihni, för öfrigt en af de mera framstående männen inom osmanriket. Paschan mottog mig höfligt men ej vidare älskvärdt, och förklarade, att han, om vi ej nu förhölle oss lugna, skulle vidtaga kraftigare åtgärder mot oss. I värsta fall skulle han internera oss på citadellet. —

Ännu en tid kvarstannade jag i Haleb. De sista veckornas lif hade farit illa med både mig och Müller, och vi hade behof af att få hvila. Müller förklarade, att ingenting kunde locka honom att än en gång försöka komma till Bagdad. Och jag kunde ej gärna tillbringa hela min vinter med misslyckade Bagdadfärder, för hvilkas genomförande utsikterna voro mindre än någonsin. Jag beslöt mig för att resa ned till Iskenderun och därifrån afresa med ångbåt till Grekland, under afvaktan att förhållandena inom osmanriket skulle blifva lugnare. Müller afskedades och jag gick upp till Zihni pascha för att anmäla min afresa. Paschan lät genast utställa teskeré för Antakié (Antiochia) och Iskenderun, men sade mig helt öppet, att, då han trodde mig vara man för att visserligen rida ut Iskenderunvägen, men sedermera vända och fortsätta österut, han ville utrusta mig med en soldat, som eskort eller fångvaktare, hur det nu lyste mig att uppfatta saken.

Mellan Haleb och Iskenderun leder en chaussé, på hvilken man till och med kan åka i droska, och hela färden tar tre dagar i anspråk. Men som jag icke kände någon kallelse att sitta tre dagar i droska och dessutom gärna ville göra en afvikning från stora vägen till Antakié, valde jag att göra färden på min häst, som jag hoppades kunna sälja i Iskenderun. Allt mitt bagage skickades således med postvagnen till den franska båtens kontor i Iskenderun och jag själf steg till häst med gendarmen Ali för att rida till Antakié.

Konsuln och riddaren Picciotto, hvars lif jag nu i två månader förbittrat, drog en lätnadens suck då jag försvann genom hotell Aziziés portar. Jag har, sade han dagen före min affärd, varit svensk konsul här i Haleb trettio år och aldrig förr än nu sett en svensk. Då jag så nu får se en af detta märkliga folk, är det en människa, som anställer mera oredda än ett helt regemente kurdiska röfvere.

Jag besökte Haleb en gång efter dessa händelser — våren 1898 — sammanträffade då med Picciotto och samtalande med honom om det armeniska året. Han försäkrade att han så länge han lefde skulle erinra sig mig och anse Sverige vara bebodt af människor utan förmåga att taga reson. Jag underrättade honom då, att jag sedan den tiden vi först sammanträffade, varit i Mekka, och han svarade mig genast: — Ja, jag tror, jag tror allt hvad ni säger. Om någon komme och berättade mig, att ni stigit upp till månen och gått ned till jorden i flygmaskin, skulle jag tro honom. Ni är den omöjligaste människa jag känner och Jehowah vare lofvad, att jag ej har något vidare att skaffa med er.

Vi redo ut, min gendarm och jag, på Antakiévägen, och jag fann snart, att jag fått med mig mindre en fångvaktare eller eskortman än en vän. Han hade hört talas om mina galna färder för att komma till Bagdad, och han var entusiastisk så godt som nu en osmanli kan vara det. En äkta osmanli var han för öfrigt, något som här på den turkisk-arabiska språkgränsen är rätt ovanligt.

På andra dagen af vår färd kommo vi till Antakié, efter att nödgats simma öfver Oroutes, som

till följd af det ideliga regnandet var uppsväld till en riktig flod. Antakié är en i Nordsyrien illa känd stad, med en befolkning, som har namn och rykte om sig att vara fanatisk. Men liksom så ofta både förr och senare i så kallade fanatiska städer, så hände mig i Antakié ingenting. Alla innevånarna i den lilla staden voro ytterst välvilliga. Det stora genom häfderna ljudande Antiochia är nu en småstad med knappast tiotusen innevånare. Selemus Nicators, Antiochus Epiphanes och de romerska ståt-hållarnes stad är försvunnen från jorden, de ruiner, som finnas, tillhöra korsfararnes stad och äro allt annat än lysande. Jag har i konversationslexikon sett Antiochias ruiner omtalade som storartade och vördnadsbjudande. Detta är ej sant. Allt hvad som återstår är Boemund af Tarents visserligen rätt kraftiga murar, nedanför hvilka den nuvarande småstaden ligger sammangyttrad. För turkiska förhållanden är Antakié en angenäm och behaglig om också litet trång och mörk stad, en stad nästan uteslutande bebodd af moslims.

Vi lämnade Antakié en eftermiddag på väg upp mot Beilanpasset. Det var vår afsikt att denna natt stanna i byn Karamurt, som af Antakiémännen uppgifvits som en ort, där alla lifvets bekvämligheter stode att erhålla. Då vi emellertid fram på kvällen kommo dit funno vi dess chan i ett sådant tillstånd att till och med jag fann det oobeoeligt — och jag är annars ej svår att tillfredsställa ute i ociviliserade länder. Där fanns ej blott ohyra — sådant hör till — utan rättor samt otroliga sophögar hopade i alla rum. Ali, sade jag, vi fortsätta och gå i kvarter i natt i Beilan, där vi sedan ligga öfver morgondagen. I Beilan finnas alla världens härligheter. Allah Akbar, sade Ali, du har befallt det.

Klockan var nio på kvällen och vi hade minst tre timmars ridt till Beilan. Då vi redo ut ur Karamurt, sade Ali, att det fanns godt om röfvere i Beilanbergen och att vi kunde räkna på att möjligen nödgas göra deras bekantskap. Jag, som är skeptisk i afseende på röfvere och deras makt, förklarade emellertid, att vi hade intet att befara, hvarmed den gamle soldaten lät sig nöja. Också tycktes jag få rätt, vi redo uppför det tränga branta bergspasset utan att se skytmen af några röfvere. Vägen är här i Beilanpasset djupt nedskuren mellan branta bergväggar, slingrande i skarpa krokor från afsats till afsats, oupphörligt uppåt mot Beilan, som ligger på passets högsta punkt.

Till följd af vägens skarpa krökningar hade vi sällan utsikt längre än trettio till fyrtyo meter framåt eller bakåt och, som himlen var mulen, sågo vi i det närmaste ingenting. Stundom slet nog blåsten sönder molnhöljet så att månen ett ögonblick lyste fram, men de ljusglimtar vi på detta sätt fingro bidrogo blott att göra hela stämningen mörkare. Så säger Ali plötsligt — Effendi, hör du något? Nej, aldrig ett ljud. Ni, frenghis, äro ej vana att lyssna på edra fiender. Jag hör hofslag, vi äro säkert förföljda. Röfvarne, om hvilka jag talat och på hvilka du i ditt öfverdåd ej velat tro, äro efter oss. Det hade varit bättre, om vi stannat i Karamurt. Ja väl, Ali, hvar till duga våra hästar och hur långt är det till Beilan? Låtom oss sträcka ut i fullt galopp. Så gjorde vi ock, men olyckligtvis voro våra hästar trötta.

Våra förföljare kommo oss om än långsamt allt närmare och dänat af deras galopperande hästar ekade bland bergväggarna. Snart nog började kulorna sin hvisslande sång med ett starkt smällande ljud träffande bergväggarna än framför än bakom oss.

De voro beväpnade med moderna gevär dessa röfvar och icke med ofarliga arabössor. En arabkula, som kommer vacklande fram i luften med ej alltför stor fart, åstadkommer ett ljud närmast liknande en af nektardrickande halfrusig humlas surr i en blommande krusbärsbuske, men en modern kula — jag talar här ej om de allra modernaste, hvilkas sång jag ej haft tillfälle att pröfva, utan om kulor af Martini Henry-typen — tjuter ilsket, den har ej arabkulans godmodiga humor utan kommer rusande med ett otäckt metalliskt pipande ljud. Jäväl, kulorna komma den ena efter den andra, medan vi så godt vi kunna galoppera fram i mörkret. Där sticker månen fram ett ögonblick och jag vänder mig i sadeln för att se. Vid närmaste krökning af vägen framstorma tre med gevär beväpnade män i rasande fart.

Nu ropar Ali, som måtte hyst förtroende till min revolver — skjut, effendi, eller vi äro förlorade. Visserligen hade jag en laddad svensk revolver och ytterligare trettio patroner, men jag ville helst undvika att utgjuta röfvarblod. Askar, svarade jag, skjut själf. Använd ditt gevär, som paschan gifvit dig till mitt och ditt eget försvar och till ogärningsmäns utrotande.

Effendi, sade Ali, paschan har visserligen gifvit mig ett gevär, men inga patroner. Jag har patroner, tillhörande mitt gamla gendarmgevär, men detta har blifvit utbytt mot ett nytt af annan modell. Det är att märka att gendarmgevären äro dels gamla slaglåsframladdare, dels snidergevär och att ammunitionen således omöjligt kan användas i ett Martini Henry-gevär. Om man vid Halebgendarmernas nybeväpning glömt ammunitionen eller om man med afsikt underlåtit att utbyta densamma, vet jag ej, säkert är att underlåtenheten existerade. Näväl, sade jag till Ali, jag skjuter ej, låtom oss fortsätta så länge hästarne orka springa eller tills röfvarne upphinna oss — då är tid att skjuta.

Ni är galen, effendi, de äro tre och vi två eller rättare endast en beväpnad, om de upphinna oss, måste vi dö.

Må vara, men jag skjuter ej.

Så gick jakten vidare utan att afståndet mellan oss och våra förföljare minskades i nämnvärd mån. Som den starka farten omöjliggjorde all sikt-

ning kunde förföljarnes skott endast af en slump träffa oss. Näväl slumpen kom. Där tjuter en kula bakom mig och min vänstra arm hänger domnad, tung som bly utan att jag känt eller känner någon smärta. Detta var dock något för starkt äfven för en fridens man sådan som jag. Bårsärkaraseriet föll öfver mig, jag vände mig om i sadeln och sköt, siktande på den närmaste, hvars röda fez lyste i mänskenet, alla mina sex skott, ehuru jag såg, att mannen redan vid andra skottet störtade af hästen.

Under tiden fortsattes ridten med oförminskad fart och jag räcker Ali min revolver i och för om-laddning. Min vänstra arm är obrukbar och det varma blodet silar ned öfver fingrarna. De två återstående röfvarne stanna vid sin störtade kamrat och högt öfver våra hufvuden se vi ett ljus från Beilan lysa fram i mörkret. Ett ögonblick stanna äfven vi och Ali gör af sin kefijé ett provisoriskt förband för att häjda det flödande blodet. Så går jakten vidare, så att gnistorna stänka om hästhöfvarne.

Då vi slutligen i ursinnig fart sprängde in på Beilans branta steniga gator, sofvo alla utom hundarne, som började föra larm, så att en utanför kasernen sofvande redifsoldat vaknade, gnuggade sömnen ur ögonen och började ladda sitt gevär. Innan laddningen var färdig voro vi öfver honom och Ali skrek den häpnande mannen i ansiktet — Visa oss till Hamdi Agha Hakim, men fort. Hakim, det är läkaren.

Man får naturligtvis med en hakim ej förstå en läkare i europeisk mening, sådana finnas, förutom de europeiska i sjöstäderna, ej i Turkiet med undantag af arméläkarne, som oftast äro greker eller levantinare. En hakim är i bästa fall en kvacksalvare, i sämsta fall en trollkarl.

Ehuru det ju ej hör hit, kan jag ej underlåta att berättat hur jag en gång var i en sådan trollkarls händer. Jag hade, starkt ansatt af tyfoid, hamnat i es Suveda i Hauranbergen och därstädes blifvit arresterad såsom resande utan teskeré. Då paschan i Suveda emellertid såg, att jag var nära döden sände han mig sin lifläkare och trots mitt bedröfliga tillstånd kunde jag ej undgå att skratta åt denne och de anordningar han vidtog för mitt helande.

Suvedas hakim var först och främst svart som ebenholz och förde med sig en skrämmande attiralj af lådor, askar, påsar, deglar och koppar jämte en underbart dekorativ trolldomsbok. Den vise och lärde mannen ritade med någon svart smörja ett tecken på min panna, hvarefter han gående rundt om mitt läger läste i trolldomsboken. När detta var undangjordt kokade han i en af sina deglar en soppa om hvars innehåll jag ej har någon aning och som åstadkoms därigenom att han tog en nypa ur hvar och en af sina lådor och några droppar ur hvar och en af sina flaskor. Det föreföll nära nog som om han beredde sig att göra guld. Emellertid drack jag hans soppa i den öfvertygelsen att jag utan någon slags medicin med all säkerhet skulle dö och att mitt tillstånd sålunda ej gärna kunde försämrast. Trollkarlens medicin visade sig utmärkt. Den botade mig visserligen ej, men den försänkte mig i en djup sömn och gjorde att jag en dag senare med paschans tillstånd åter kunde fortsätta min färd. Och i det afseendet räddade trollkarlen mitt lif att han satte mig i stånd att hinna ned till Beirut, innan jag var fullkomligt död.

Hamdi Agha var visserligen icke någon trollkarl, men han blef ytterligt vred då soldaterna midt i

VELOCIPEDTÄFLAN MÄLAREN RUNDT 27—28 JUNI.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Kliché: Bengt Silfverparre.

GRUPP AF TÄFLANDE: Från vänster å fotografien: H. Morén (12 t. 17 m.), O. Hoffstedt (12 t. 35 m.), R. Westerberg (12 t. 54 m.), A. Moberg (13 t. 44 m.), H. Fredriksson, C. A. Karlsson, B. Karlsson, W. Nilsson (13 t. 25 m.).

natten började bearbeta hans port med sina gevärskolfvar.

Han kom själf ut och utöste en massa fula ord öfver våra hufvuden. Agha, sade soldaten, här är en frengih som behöfver din hjälp, du måste mottaga honom i ditt hus. Hakim var nog villig att hjälpa mig, men att mottaga mig i sitt hus var dock mycket begärdt.

Hans harem, sade han, befunne sig i omedelbar närhet af hans egna rum och utan skydd. Men hakim, svarade Ali, ser du ej att den otrogne är nära att förblöda, han har ej kraft att se något och i morgon skola vi föra honom till Iskenderun om det är möjligt. Sålunda blef jag införd i Hamdi Aghas hus, jag skulle nära nog kunna säga i hans harem ehuru jag föga såg af dess innevanarinnor.

Nu skulle kvacksalfvaren pröfva sin konst och hur han band och snörde, smetade och smorde, fick han blodflödet att stanna, hvarefter han underrättade mig att jag haft en underbar tur.

Benet var oskadadt, kulan hade endast gått igenom muskeln, detta till och med utan att skada pulsådern, hvilket, som Hamdi påstod, endast kunde bero på, att jag, ehuru otrogen, stod under Allahs speciella beskydd.

Följande morgon skulle vi fortsätta ned till Iskenderun. Jag hade visserligen feber och led af svår kraftlöshet, men jag ville ej stanna i Beilan under Hamdi Aghas vård, utan komma ned till den franska båten, som två dagar senare skulle afgå till Piræeus. Vi stego sålunda till häst igen och redo utför bergen ned på Iskenderuns vattendränkta strandslätt, där alla bäckar och floder voro fulla med iskallt lervatten, där den våta smutsen steg högt upp på hästarnes ben och stänkte öfver våra hufvuden. Genom rörelsen rubbades förbandet och blodet började åter sippra igenom.

Vårt utseende då vi redo in på stadens gator var rysligt. Jag red direkt till Sarai och begärde med en något myndig ton att få tala vid paschan. Soldater och officerare, poliser och ämbetsmän, alla löpte de tillsammans för att se den af smuts och blod betäckte otrogne, som ville tala vid paschan. Ehuru hvarken Ali eller jag yttrat ett ord om hvad som händt oss voro snart de vildaste röfvarhistorier i omlopp.

Man berättade att massaker pågick i Haleb och att vi räddat oss ur staden. Slutligen blefvo vi införda till paschan, som frågade med hvad rätt vi kommo till Iskenderun och åstadkommo en dylik upphetsning. Jag berättade genast vårt äfventyr och anhöll att paschan ville låta mig gå ombord så fort som möjligt. Effendi, svarade paschan, förfoga dig genast ombord, jag skall ställa min egen bark och mina egna roddare till ditt förfogande, blott du kommer fort härifrån. Hvad den döde mannen i Beilanpasset angår, så är det här så godt om röfvere, att det är oss en glädje att kunna konstatera att en bitit i gräset om ock för en otrogens hand.

En timme senare var jag ombord på den franska båten och lagd i ett badkar. Fem dagar senare var jag i Atén, där jag en hel månad nödgades plåstra med min genomskjutna arm. Där erhöj jag också senare bref från Hamdi Agha Hakim med underrättelse, att befälhafvaren för soldaterna i Beilan sändt ut en patrull för att forska efter min röfvere.

Man hade funnit honom med genomskjutet hufvud, plundrad och afklädd samt undanvräkt bakom en klippa. Af de båda andra hedersmännen som på detta sätt behandlat sin döde kamrat hade ingenting erfarits.

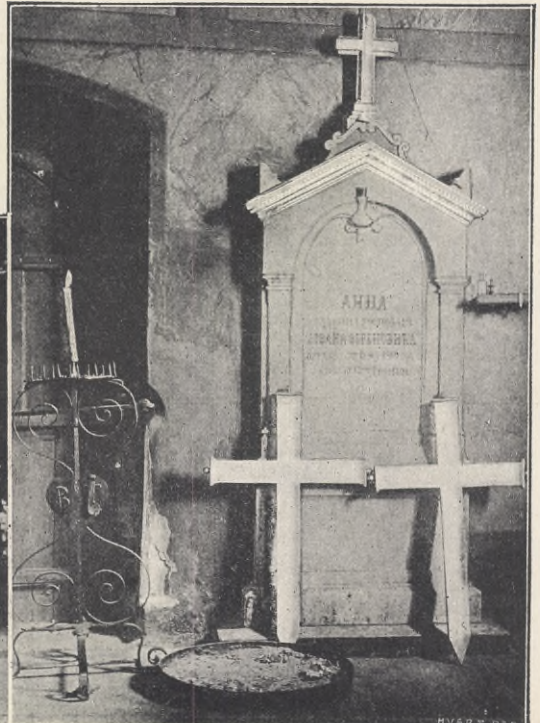
SENASTE BILDER FRÅN SERBIEN.

1. Den flygel af det kungliga slottet i Belgrad där den afskyvärda gärningen fullbordades. Genom det med X märkta fönstret kastades konungaparets döda kroppar ut. Fotografin är tagen dagen efter tilldragelsen.
2. Det olyckliga konungaparets sista hvilostad. De döda hvilade under de tvenne med deras namn försedda korsen i det ensliga, Obrenjevitschska familjekapellet.

Efter fotografi.

I.

2.

Kliché: Benyt Silfverparne.

BJÖRNSTJERNE-BJÖRNSON - SNAPSHOTS

TAGNA UNDER GRIEG-FESTDAGARNE I BERGEN.

Vår förträffliga korrespondent i Bergen, Fröken Annie Wall, sände oss nyligen några ögonblicksbilder hon tagit under Grieg-festdagarna därstädes. Det är oss ett nöje att kunna återgifva dem då de säkerligen skola vara af intresse: de visa Björnstjerne-Björnson utanför politiken, och tydligen i det älskvärdaste lynne. På senare tider har detta syntts sträcka sig till och med in öfver hans politik, något som på denna sidan Kölen värderas lika mycket som af unionsvänner på den andra sidan. Och därför skola våra små förtroliga bilder nog vara välkomna.

Illustrationerna visa:

1. B. B. skådar ut öfver land och fjord.

2. B. B. med fru.

3. I diskussion.

4. B. B. och Edvard Grieg i samtal med Konsul och fru Michelsen å Gammelhaug vid Bergen där B. B. bodde under sitt besök. Konsul M., som idkar en betydande skeppsrederiförelse, nämnes inom initterade kretsar som blifvande finansminister.

5. B. B. hos Edvard Grieg å Troldhaug.

6. Fru Michelsen samt B. B. och hans son, Einar Björnson, som startat det norska ostasiatiska kompaniet.

7. På Troldhaug. Till vänster står Edvard Grieg; B. B. sitter med ryggen åt kameran; vid bordet sitta Fru Björnson (den hvithåriga damen) samt Fru Grieg (med den hvita kragen).

:: VECKANS ::

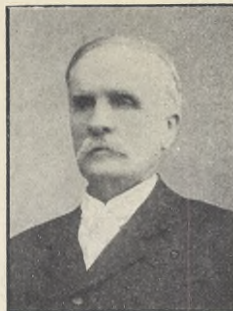
P. O. FRANDEN,

f. d. kontraktsprost, kyrkoherde i Brunflo och Östersund, fyllde den 19 juni 80 år.

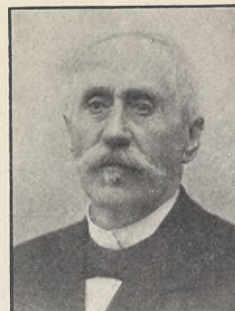
J. P. ODIN,

teol. dr. kyrkoherde i Dalhem sedan 1883, folkskoleinspektör 1887-98, präses vid prästmötet 1895, fyllde den 16 juni 75 år.

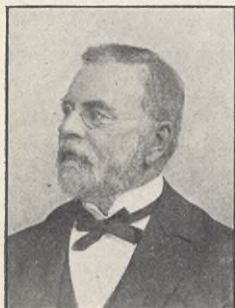
CARL VALLSTRÖM,

ingenjör, har efter 50-årigt arbete i Nya Trollhätte Kanalbolags i Trollhättan tjänst, nu lämnat sin befattning.

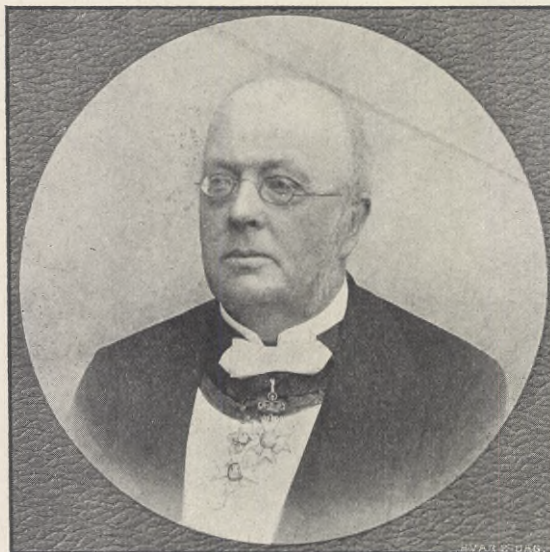
AXEL BRUNNSTRÖM,

Engelholm, godsägare, f. d. löjtnant, fyllde den 19 juni 70 år.

OTTO von BAHR,

f. d. kapten i Väg- o. Vattenbyggnadsskären, direktör i Försäkrings-A.-B. Skandia, fyllde 70 år den 27 juni.

A. A. LILJENBERG.

70 år fyllde den 12 juni häradsbördingen i Medelstads härads doms. *Albert Alexander Lilienberg*. L. blef student 1849, auskultant i Skånska hofrätten 1851, e. o. kanslist i justitierev. 1853, auskultant i Svea hofrätt s. å., e. o. notarie därst. 1854, e. o. fiskal 1857, v. häradsbörding 1859, adjungerad ledamot 1860, fiskal 1861, assessor 1864, revisionssekreterare 1870, häradsbörding 1874. Led. 1880-1881 och 1882 af komitéerna för omarbetning af förordningarna om stämpelafgift och expeditionlösen. L. var under åren 1885-1893 en af Riksdagens 2:dra kammars mera framstående ledamöter, samt ordförande i Blekinge läns lands-ting 1886-1902.

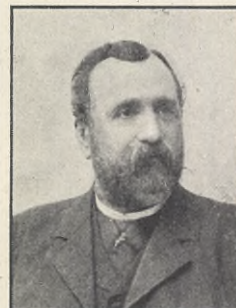
ERLAND HJÄRNE,

majör i armén, kapten i Kongl. Fösta Göta Art. regtes reserv, kamrer vid Nora-Karlskoga järnväg, fyllde den 22 juni 60 år.

A. E. TYDÉN,

f. d. öfverstelöjtnant, Stockholm, fyllde den 21 juni 60 år.

OSCAR HOGBERG,

f. d. kamrer vid Ultuna Landt bruksinstitut, hospitalssyssloman i Vadstena, fyllde 60 år den 22 juni.

ROBERT FOGELMARCK,

rysk v. konsul i Västervik, v. ordförande i stadsfullmäktige, fyllde den 23 juni 65 år.

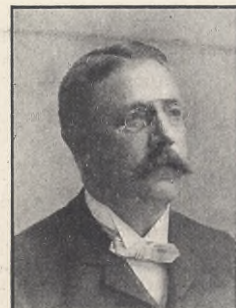
A. RANDEL,

regementspastor vid Kongl. Waxholms grenadierer, domkyrkokomminister i Karlstad, fyllde den 23 juni 60 år.

S. HENRIKS,

kyrkoherde i Svartorp sedan 1894, fyllde den 22 juni 55 år.

C. E. QUARFORIH,

kamrerare vid Barnängens tekniska fabrik i Stockholm, fyllde den 9 juni 50 år.

PORTRÄTTGALLERI

EVERT RUNEBERG,
stadsingeniör i Landskrona, fyllde den 26 juni 50 år.

C. L. FRÖDING,
major vid Kongl. Lifregementet till fot. brandchef i Örebro, fyllde den 20 juni 50 år.

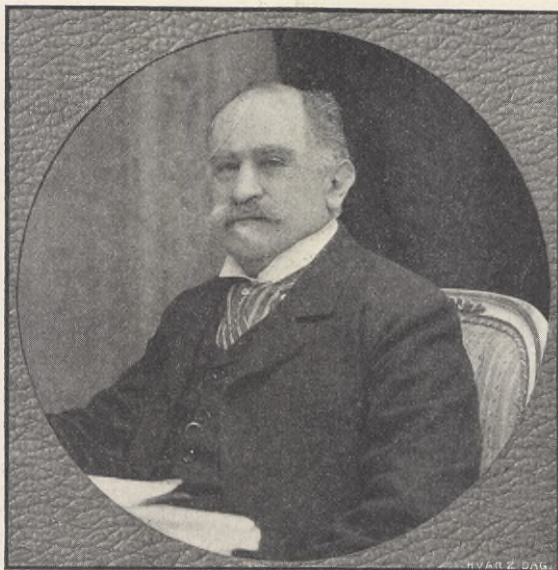
P. G. ESSEEN,
1ste kassör i Kopparbergs Ensk. Bank i Falun, fyllde den 18 juni 50 år.

WILHELM BÖNNELYCKE,
i firman Bönnellycke och Thure, Malmö, fyllde den 2 juli 50 år. Framstående medlem af Frimurare- och Odd-Fellow-ordname.

T. CHRISTELL,
stadsläkare i Trelleborg sedan 1890, fyllde den 21 juni 65 år.

A. PH. LEVERTIN.

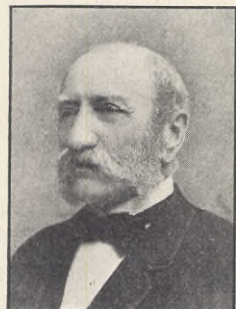
60 år fyllde den 29 juni brunnsintendenten i Medevi, docenten i balneologi vid Karolinska institutet *Alfred Philip Levertin*. L., som 1861 blef student i Uppsala, 1870 med. kand. och 1874 med. lic. samt 1877 promoverades till med. d.r. har förnämligast ägnat sig åt balneologien. Redan 1870 var han biträdande läkare vid Sättra hälsobrunn, men det är framför allt som intendent i Medevi samt inom sjukgymnastikens område som d:r L. gjort sig ett namn. D:r L. är intresserad af biografiska och genealogiska studier samt har, utom åtskilliga vetenskapliga arbeten, utgifvit biografiska verk och uppsatser.

E. O. M. OLDBERG,
kommendör, Stockholm, fyllde den 21 juni 65 år.

† **SAMUEL FLODSTRÖM,**
f. d. bankkamrerare, f. d. kronolänsmän, framstående kommunalman, Hedemora, afled den 17 juni. Född 1823.

† **C. J. O. BENNICH,**
kapten, afled i Tranås d. 18 juni i en ålder af 79 år. Afgick från krigstjänsten 1861 med kapstens afsked.

† **I. N. A. M. VON HARBOU,**
fysk konsul sedan 1893 i Göteborg, afled därstädes den 18 juni. Född 1841.

† **I. G. ÅKERMARK,**
artist, Göteborg, afled den 19 juni i en ålder af 46 år.

† **I. W. ORAJARVI,**
handlande i Gellivare, afled den 19 juni därstädes. Född 1849.

† **J. E. AMBJÖRNSSON,**
disponent för Berlingska Boktryckeri- och Stilguteriaktiebolaget i Lund, afled den 18 juni 36 år gammal.

EN FRIGIFVEN.

För HVAR 8 DAG af Eric Blacagi.

Djupt inne i landet i en öde trakt, där gammal skog än står mellan gråhällarne kring en blå sjö, ligger i en tallsänka en vit gammal gård.

Denna var förr, för längst länge sedan, en rik adelsgård, det är ännu att se, så som den ligger stolt och lat i solen med breda stenpelare vid inkörsporten och utskurna, raka terasser, och öfver de gulrefflade dörrarne på den tunga, hvita byggningen, som eljest intet har af yttre härlighet, sitter ännu i en krans af snidadt eklöf en svart och gul träsköld och stirrar tomt efter sitt förkomna vapen.

Men efter vapnets tid har gården hunnit gå i många släkten, tagits emot med stolthet af unga jordbrukaresöner, som snart gått fattigare därifrån, ty jorden där inne vid gråhällarne är gjord för tallar men icke för råg; och långa tider stod den stora, hvita herrgårdsbyggningen rent öde och åldrades och sjönk ihop, när lönnlöfvet hopades kring de grå stentrapporna, och rågnen slog in öfver tomma vindluckor.

Men nu sist har den hvita gamla gården nere vid Sommens sjö åter kommit till heder och omvårdnad.

Nu sist skall gården lefva af tallarne.

Därför är den gamla adelsbyggningen där nere på den soliga dalbottnen blifven till ett hem för sjuka människor.

Inne i den blå tallskogen, som går uppåt berget och nedåt sjöstranden och smyger som en varm fäll rundt Blåhamra hela gård, gå nu hvar dag tåliga sjuklingar som vänta hälsan af Gud och tallarne. De ligga i timmar stilla under de bruna grenarne i skogsbackarne, söka som hundar upp solfläckarne i mossan — och för dessas skull är det som de många små lustiga balkongerna blifvit klustrade utanpå den tunga, hvita byggningen som små dufslag på ett sädesmagasin — en enda stor fågelhåk för vingbrutna, förstörda fåglar är nu Blåhamra gamla gård.

En liten klok och energisk prostinna, hvars man dog i en granssocken för flera år sedan, köpte Blåhamra och satte det i stånd mot vind och vintrar och bonade om de höga, kalla rummen med varma färger, öppnade dörrarne till solbalkongerna och sitt vänliga lilla hjärta för dessa tärda sjuklingarne — nu är hennes hvita dufslag alltid fylldt — det finns så många sådana vingbrutna, förstörda fåglar i världen.

Tolf gäster rymmas i den stora, hvita byggningen — icke för en värld skulle den lilla prostinnan vilja taga emot den trettonde — och Blåhamra är deras hem, och med stolthet nämna de sig själva: Den Lyckliga Familjen.

Det är ju underligt för en annan att tänka. Så underligt för en annan att förstå. De olyckligaste af de olyckliga, de som hafva intet att hoppas.

De flesta äro gamla. De flesta skola stanna på Blåhamra lifvet ut — och det är kanske icke så länge.

Familjen har ett enda barn, en liten blek och vänlig flickunge.

Och så är det herr James. Det är svårt att tänka sig att passa in herr James därute på Blåhamra.

Han är mycket ung, ja, Familjen skall säga, att han är bara en gosse, en mörklagd, ståtlig gosse, och han är rik och af en stor släkt och kommer direkt utifrån ett lyckligt och omväxlande lif, slungad hit in i den blå skogen.

Herr James har sitt präktiga hem i närmaste

staden, dit hans farfar först kom öfver från England och drog upp firman Brighton, det är nu en rik släkt och en rik och ansedd firma; herr James har arbetat där på kontoret ifrigt som de andra —

Men nu skall herr James icke räkna något annat än lönnarnes fallande löf, nu skall herr James icke föra böcker mer än att stryka dagarne i sin almanacka, för herr James är nu världen Blåhamra gamla gård, och den gamla Familjen är hans vänner och släkt, lilla Marit är hans kamrat, lifvet — för herr James som för de andra — en solfläck under tallarne.

Det är svårt att tänka sig att passa in herr James i detta.

Först han kommer, i de tidigaste höstdagarne, när lönnlöfven börja bli röda, kan man ju också se, att det är honom så svårt, och att Blåhamra är honom ett förfärligt fångelse.

Han är då tyst och otålig, och han reser ofta in till staden, då hans mor och doktorn måste ha hårda öfvertalningar för att få honom att återvända, han tror ju inte själf, att han är så sjuk, som de säga, han kan inte förstå, hvarför de skola tvinga honom att vara därute. Men han får se, att för honom är det bäst att vara borta, världen, mest hans egen muntra värld, som icke vill veta af något ledsamt, är nu rädd för honom — så fruktansvärdt rädd.

Hans syster med sina små gossar kommer icke upp till modern, när han är där, hans bästa vänner skulle icke vilja äta vid hans bord.

Då gripes han af en bitterhet, sådan som den oskyldigt dömdes, och han reser icke mer in till staden — han får ju lära sig det som Den Lyckliga Familjen visste förut — för en biltog och utstött som han är det ju godt nog och en lycka att finna ett sådant ställe som Blåhamra.

Och allt som tiden går, glider han mer och mer in i det tysta lifvet därute, han blir åter vänlig och munter, som han var, och Familjen är stolt och lycklig öfver sin lille son.

Men människorna inne i staden, som länge tala om herr James och beklaga och bädda honom mjukt i medlidande, veta väl också, hur det förfärliga har hänt honom.

Där sitter i yttre rummet till Brighton & C:is kontor en liten slätrakad kutryggig gubbe, som allmänheten är lika så van att se uppe vid pulpeten vid väggen som en kakelugn på sin plats, och denne lille skrivaren hör till firman lika fast.

Han har suttit däruppe och hostat öfver de grå böckerna i många år, och folk har vant sig vid det och märker det icke, liksom man vänjer sig att höra en annan stamma eller tala i näsan. Men nu, sedan denna olyckan är kommen öfver herr James, har man börjat tänka på det och tala om det — förståndigt folk grubblar aldrig länge öfver ovissa ting, tviflar icke och säger — »kanske» — utan säger med ens skuld, skuld. Och den lille skrivaren är skulden. Så är det sagt.

Herr James själf tänker litet öfver detta. Han hänler ju, han, åt smittans skräck, och han är nu i det stadiet, att han endast kan känna en rasande vrede öfver människornas fega fruktan och har endast ett föraktligt skratt för en hvar af sina förra kamrater eller vänner, som icke för guld skulle vilja rida dit ut till honom på en dag, icke för vänskap och böner ligga öfver en natt i hans säng.

(Forts.)